

*Харківська загальноосвітня школа
I-III ступенів №88 імені О.Г.Зубарева
Харківської міської ради Харківської області*

(позачергове видання шкільної газети,
присвячене Міжнародному дню рідної мови)

ВІСНИК «РЕСПУБЛІКИ ШКІЗ»

№1 (20) 2016 рік

видається з 2010 року

*Над всі багатства і припливи мод
Шануймо мову серцем і вустами.
Народ без мови — це вже не народ,
Без мови всі б ми сиротами стали!*
С. Софієнко

«Мово рідна! В тобі мудрість віків і пам'ять тисячоліть, і зойк матерів у годину лиху, і пісня серця дівочого в коханні своїм. В тобі, мово, неосяжна душа народу – його щирість і щедрість, радощі й печалі, його труд і піт, і кров, і сміх, і безсмертя його. Скарбе наш єдиний, з тобою ми найбагатші і найдужчі в світі, без тебе - перекотиполе, це його вітер несе у сіру безвість, у млу небуття. Любимо ми твою ніжність, ласкавість, лагідність, коли ти одним – однісіньким словом зігриваєш, мов сонце, і підносиш над хмари та між зорі, і повертаєш до діяння, до життя», - так писав про рідну мову С. Плачинда.

Та чи можна передати словами все те, що викликає в душі рідна мова.

Свято Дня рідної мови у нашій школі проходить вже не перший рік. Діти активно випускають стіннівки, малюють малюнки, вчать на конкурс вірші і дізнаються багато цікавого про нелегкий шлях розвитку української мови. Традиційно у нас проходять вікторини, інтелектуальні ігри, мовознавчі турніри. Детальну інформацію про ці заходи ми розмістимо на сторінках цієї газети.

ї

вона унікальна...
ТВОЯ МОВА

йо

вона модна...
ТВОЯ МОВА

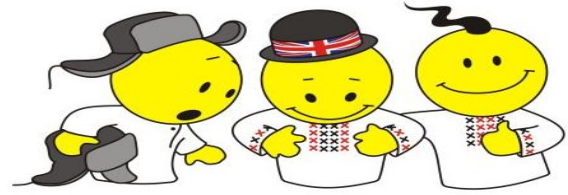

Українські слова в інших мовах

Збагачуючись за рахунок іншомовної лексики, українська мова також була джерелом для поповнення словника мов тих народів, з якими український народ має різні стосунки і взаємозв'язки. Українські слова в різні часи засвоєні російською мовою: деякі з них у XIX ст. і ще раніше (бондарь, вареник, галушка, корж, кожух, хлопец, хлебороб, школяр, детвора, хутор), інші ж пізніше, на початку XX ст. (девчата, селянство, незаможник, недобиток, хата-лаборатория, тисячница, п'ятисотенница, косовица). До запозичень із української мови належать також утворення з суфіксом – щин(а) для назв власних географічних понять: Полтавщина, Черниговщина, Звенигородщина.

До польської мови запозичено з української такі слова, як bohater, wataha, harbuz, huk, holota, duren, duzy, czereda, czeretcha, hreczka, hodowac, Sobor та ін.

Починаючи з XVI ст., лексичними запозиченнями з української мови збагачується також словник французької мови. Серед слів, засвоєних з української мови, можна назвати такі, як porog, cosaque, kourene, ataman, Haidamak, sotnia, staroste, starchine, borsch та ін.

УКРАЇНСЬКОЮ ПРИКОЛЬНІШЕ!

У французькій мові трапляються й кальки з українських слів, як *le cigaïniez* (десяцький), *le seniaïniez* (сотник) тощо. Лексика, запозичена з української мови, є і в білоруській, чеській, словацькій, румунській багатьма слов'янськими та неслов'янськими мовами досі, угорській та в деяких інших мовах. Але питання про зв'язки української мови з на жаль, ще майже не досліджене.

Автор Коц Вікторія, 11-А клас

Цікаво знати!

Найбільш вживаною літерою в українському алфавіті є літера "н". Також на цю літеру починається найбільша кількість слів. Тоді ж як найрідше вживаною літерою українського алфавіту є "ф". В українській мові слова, які починаються з цієї літери, в більшості випадків запозичені з інших мов.

Декілька фактів про паліндроми (слово, словосполучення чи фраза, які можливо читати як зліва направо, так і справа наліво, при цьому звучання й значення не змінюються). В українській мові є лише два семибуквених паліндроми: "ротатор" і "тартрат". А до найдовших фраз паліндромів належать "Я несу гусеня" та "Аргентина манить негра". В останньому випадку не враховується буква "ь". Такі дрібні порушення дзеркальності допускаються, адже складання композицій — справа непроста.

УКРАЇНЬСЬКА МОВА: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ. РОЛЬ МОВИ В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА

Українська мова – національна мова одного з найбільших народів у Європі і другого за величиною серед слов'янських народів, державна мова України.

Українською мовою розмовляє близько 45 мільйонів людей і вона входить до другого десятка найпоширеніших мов світу. Сьогодні майже 38 млн. українців проживають в Україні, становлять у ній корінну націю. Багато інших співвітчизників у різний час і з різних причин оселилися поза межами України. Ця частина українців тепер складає українську діаспору (діаспора – розсіяння).

У боротьбі проти всіляких заборон українська національна мова успадкувала надбання попередніх століть і не лише вистояла й утвердилася, а й розширила свої функціональні стилі, відшліфувала засоби вираження.

І.І. Срезневський ще 1834 року відзначав, що ця мова є однією з найбагатших мов слов'янських, що вона багатством слів не поступається чеській, мальовничістю – польській, приємністю – сербській і що це мова поетична, музикальна, мальовнича.

А на Всесвітньому конкурсі краси мов, що відбувся 1934 року в Парижі, українська мова зайняла третє місце (на першому – французька, на другому – перська).

Українська мова належить до давньописемних мов, її писемність налічує понад тисячу років.

Видатні українські мовознавці

Зачинателем нової української літературної мови став І.П. Котляревський, який увів до літератури багату, колоритну, мелодійну, співучу народну розмовну мову.

Початком нової української літературної мови умовно вважається 1798 рік, коли вийшли друком перші частини „Енеїди” І.П. Котляревського.

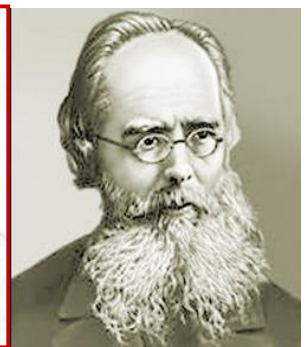
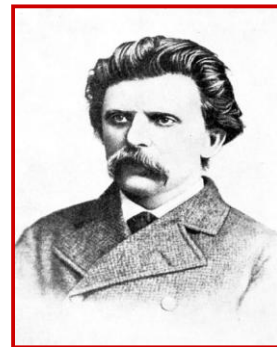
Основоположником сучасної української літературної мови по праву вважають Тараса Григоровича Шевченка, який з неперевершеною майстерністю розкрив красу і силу українського слова.

Українське мовознавство збагачувалося і збагачується завдяки плідній діяльності українських науковців:

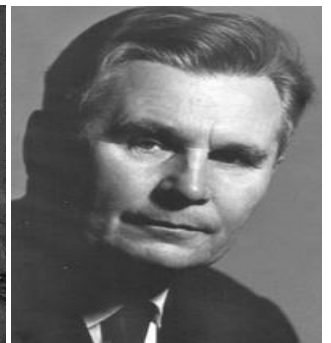
к.ХІХ ст. - 40-ві рр. ХХ ст.

(П. Житецький, І. Огієнко, О. Потебня);

40-ві рр. ХХ ст. - 60-ті рр. ХХ ст.

(І. Огієнко, Жовтбрюх);

Статтю підготували учениці 11-А класу
Кириленко Поліна та Позднякова Яна

Близько 1135 років тому святі Кирило і Мефодій принесли на землі слов'ян світло писемності та знань. Кирило розробив і уклав першу упорядковану слов'янську абетку.

Найдревніша книга, яка дійшла до нас і є написана кирилицею Остромирове Євангеліє 1057 року.

А Б В Г Д Е Ж З І Й К
Л М Н О П Р С Т Ф
Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы
Ю Я ІІА ІІБ ІІВ
ЄУ

Мова – це великий дар природи, розвинутий і вдосконалений за тисячоліття з того часу, як людина стала людиною.

Кіндрат Крапива

Одна вона у нас така – уся співуча і дзвінка, Уся плачуча і гримуча хоч без лаврового вінка.

Тарас Шевченко

У 1113 році з'явилася славнозвісна праця печерського Нестора "Повість временних літ".

Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ. І нема насильства нестерпнішого, як те, що хоче відірвати в народу спадщину, створену незчисленими поколіннями його віджилих предків.

Костянтин Ушинський

Цікаво знати!

Найдовшим словом в українській мові є назва одного з пестицидів "дихлордифенілтрихлорметилметан". В ній міститься тридцять літер.

Найдовша аббревіатура в українській мові – ЦНДПТЄДМП, яка розшифровується як Центральний науково-дослідний інститут інформації і техніко-економічних досліджень з матеріально-технічного постачання. Вона складається з дев'ять літер.

Найбільшу кількість синонімів має слово "бити". Згідно з "Коротким словником синонімів української мови" їх нараховується 45.

Творча скарбничка

Рідна мова! Улюблена моя!

Як калиновий пучок,
як верба біля річок!

Нето легко розмовляти
і вірші розповідати.

А пісні, як залунатють,
то ліса й степи співають.

Лється рідна мова наша
від сердець і від душі,
Прославляймо Україну,
ми усі її сини.

Україна, як калина,

Як та пісня солов'їна.

Українцем може стати,
Той, хто любить працювати,

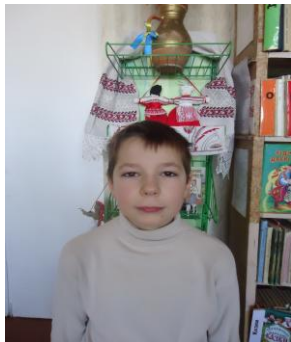
Жити чесно і не битись

І досягненням хвалитись.

Символ України – це калина
Вона прекрасна, як наша Україна,

А пісня солов'їна так лагідно
звучить,

І розуму усіх, усіх дітей навчить.

Автор віршів Данііл Машков
учень 4-А

«Стежками українських народних казок»

Виставка стіннівок на тему «Мова моя солов'їна»

*Книжкова виставка в бібліотеці присвячена
Міжнародному дню рідної мови*

Загальношкільні заходи присвячені Міжнародному дню рідної мови

*Конкурс на кращого читця віршів про рідну мову
(1-А, 1-Б класи)*

*Конкурс на кращого читця віршів про рідну мову
(1-А, 1-Б класи)*

*Вікторина «Стежками українських народних
казок»*

*Вікторина «Стежками українських народних
казок»*

*Конкурс малюнків на тему
«Ми – нація єдина, твої ми діти, Україно!»
1–4 класи*

*Конкурс малюнків на тему
«Ми – нація єдина, твої ми діти, Україно!»
1–4 класи*

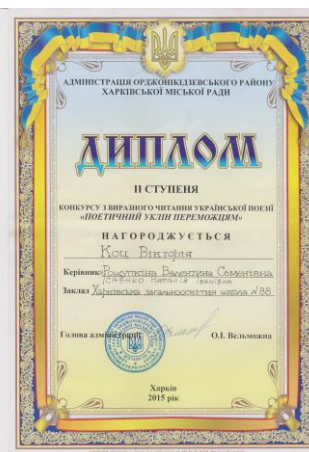
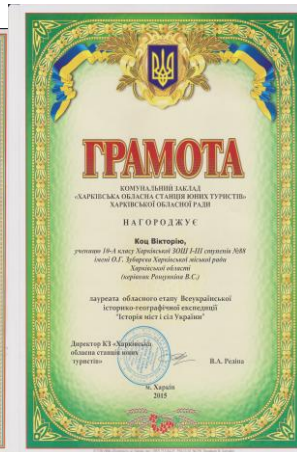

Фольклорна розвага для дітей початкових класів «Мова моя солов'їна»

Наші досягнення

Головний редактор: Міцай О.В.

Технічний редактор: Пістоляка О.О.

Матеріал підготували: Рощупкіна В.С., Ісаєнко Н.І., Чорна І.В., Позднякова Яна (11-А клас),
Коц Вікторія (11-А клас), Кириленко Поліна(11-А клас), Машков Данііл (4-А)

Адреса: Україна, 61007, м. Харків, вул. Генерала Момота, 8

тел.: (0572) 93-40-33

Тираж: 100 екземплярів

Газета випускається 1 раз на 3 місяці